

Список використаних джерел:

1. Єременко А.В. Інтелектуальний капітал як основна домінанта нематеріальних активів// Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – 2013. – № 7. – С. 60-64.
2. Ступнікер Г. Управління інтелектуальним капіталом на основі економічної діагностики / Ганна Ступнікер // Економічний аналіз: збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2011. – Випуск 5. – С. 189-192.
3. Могдальова Н.В. Роль інтелектуального капіталу підприємства в сучасних умовах // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА. – 2010. – № 11.
4. Стороженко Н.М. Інтелектуальний капітал підприємництва та оцінка ефективності його використання // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – Вип. 19.

Калач Н.О.

студентка,

Науковий керівник: **Ковтун Е.О.**

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та адміністрування,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗЕД

Використання новітніх інформаційних технологій на підприємствах, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю (ЗЕД) є досить актуальною темою для дослідження, адже новітні технології забезпечують швидкісне накопичення даних, формалізацію інформації, а також дозволяє створення первинних і вторинних баз інформацією, які дозволяють максимально швидко приймати управлінські рішення, а відповідно отримувати додатковий прибуток. Дослідження цілей впровадження та визначення найважливіших функцій інформаційної системи управління підприємства, реалізація яких дозволить покращити якість управління ЗЕД в сучасних умовах господарювання вітчизняних підприємств є актуальною проблемою.

Метою дослідження є розробка перспективних напрямів удосконалення інформаційної системи, управління підприємств в Україні, які займаються ЗЕД, шляхом автоматизації та комп'ютеризації операцій та інтеграції такої системи до єдиного інформаційного простору, що включає об'єктів зовнішнього середовища, постачальників та споживачів.

Питанню впровадження інформаційних технологій в підприємствах займалася велика кількість науковців, від зародження інформаційних технологій до розвитку їх до сучасного рівня, дослідження оптимізованих систем, які б дозволили мінімізувати затрати часу та коштів та примножити прибуток. Чимало вітчизняних та зарубіжних вчених звертало увагу на дану

тему, серед них зокрема: Р.Х. Бонзек, Г.М. Маракас, Е. Турбан, Г.Я. Гольдштейн, С.І. Іванхненков, В.С. Понамаренко, С.К. Рамазанов, Д.В. Чистов, О.В. Чистов та ін. проте недостатньо уваги приділено практичному аспекту ефективності впровадження таких систем управління та віддачі від їх застосування в управлінні зовнішньоекономічної діяльності.

Одними з найважливіших для підприємства, що займається ЗЕД є інформаційні потоки підприємства та взаємодія із фінансовими установами, споживачами, постачальниками та підприємствами, які займаються оптимізацією логістичних шляхів.

При проектуванні ієрархії інформаційних систем управління в ЗЕД підприємства, слід врахувати, що сучасна інформаційна система управління ЗЕД підприємства має містити не лише комплекс підсистем накопичення, аналізу та презентації інформації, вона має оперувати такими інформаційними потоками:

- надавати інформацію банківським установам через систему «клієнт-банк» для реалізації фінансового обліку підприємства, в тому числі валютно-фінансового забезпечення ЗЕД;
- надавати інформацію державній податковій адміністрації у вигляді звітності та електронній митниці стосовно митних процедур;
- двостороння взаємодія зі споживачами на засадах концепції CRM, що дозволяє значною мірою покращити рівень обслуговування та прискорити процедуру оформлення зовнішньоторговельних контрактів;
- двостороння взаємодія з постачальниками на засадах концепції ERP, що призводить до оптимізації витрат на закупівлю та зберігання;
- отримувати вхідну інформацію від підприємств-посередників, що реалізують допоміжні зовнішньоекономічної інформації з логістики, транспортування та страхування [7, ст. 25].

Для найбільш ефективної діяльності у сучасних умовах у підприємств, що займаються ЗЕД є впровадження інформаційних технологій електронного документообігу; інформаційні система по відшуканню ринкових ніш, які дозволяють визначати групи покупців, їхній склад і запити, а потім орієнтуватися у своїй стратегії на найбільш численну групу та надавати постійним покупцям товари й послуги в кредит, із знижкою, з відстрочкою платежів; інформаційні системи, що прискорюють потоки товарів, що дозволяє заощаджувати величезні гроші на зберігання товарів, прискорює і спрощує потік товарів, відслідковує потреби покупців; інформаційні системи по зниженню витрат виробництва призначені для відслідкування всіх фаз виробничого процесу, сприяють поліпшенню керування й контролю, зниженню собівартості продукції й послуг; інформаційні системи банків, що забезпечують всі види оплат по рахунках клієнтів.

Дослідження вказують, що основним напрямом вдосконалення системи документообігу є автоматизація інформаційних потоків та системи управління здійснення господарської діяльності підприємства в цілому, зовнішньоекономічної зокрема.

На нашу думку інформаційна система на виробничому об'єкті має трактуватися як сполучення засобів та методів виробництва, накопичення,

перетворення і використання інформаційних ресурсів підприємства з метою здійснення користувачами основних функцій управління. Інформаційні системи, як інструмент у діяльності всіх підприємств в тому числі і тих, що займаються ЗЕД функціонують, перш за все, для забезпечення інформацією процесів управління підприємством, а це пов'язано з методами і засобами виділення інформації із сукупності зафіксованих даних. При створенні інформаційних систем (надалі ІС) велику увагу зосереджують на техніці вводу інформації, що забезпечує зв'язок виробничого процесу з ІС. Головним завданням при обробці цієї взаємодії є аналіз того, як чином вихідні дані ІС можуть забезпечувати ефективність функціонування системи управління.

Крім процесу обробки та передачі даних у багатьох організаціях, які здійснюють ЗЕД виникають проблеми деформування інформації, тому одним методів усунення недоліків передачі інформації є процес фільтрації ІС. Користувачі різних рангів отримують інформацію у більшому обсязі, ніж це потрібно для прийняття рішення. Варто відзначити, що немає чіткої регламентації щодо адресності й терміну представлення детальної інформації; не вивчені і не визначені інформаційні потреби користувачів усіх рангів управління.

Основними напрямками зовнішніх інформаційних потоків підприємства є взаємодія із фінансовими установами, споживачами, постачальниками, транспортними підприємствами. Тому їх необхідно враховувати при проектуванні архітектури інформаційної системи управління ЗЕД підприємства. Сучасна інформаційна система управління ЗЕД підприємства має містити не лише комплекс підсистем накопичення, аналізу та презентації інформації, вона має оперувати із такими інформаційними потоками: надавати інформацію банківським установам через систему «клієнт-банк» для реалізації фінансового обігу підприємства, в тому числі валютно-фінансового забезпечення ЗЕД; надавати інформацію державній податковій адміністрації у вигляді звітності та електронній митниці стосовно митних процедур; двостороння взаємодія зі споживачами на засадах концепції СМR, що дозволяє значною мірою покращити рівень обслуговування та прискорити процедуру оформлення зовнішньоторговельних контрактів; двостороння взаємодія з постачальниками на засадах концепції ЕRР, що призводить до оптимізації витрат на закупівлю та зберігання; отримувати вхідну інформацію від підприємств-посередників, що реалізують допоміжні зовнішньоекономічні операції з логістики, транспортування, страхування тощо [8, ст. 252].

Досить часто підприємства використовують інформаційно-пошукові системи (ІПС) призначені для збору, нагромадження, збереження і видачі інформації, представленої у виді електронних документів. Основною відмінністю систем даного класу є те, що об'єктом збереження в базі даних є електронний документ, а програма ІПС має розширені можливості пошуку потрібного документа в електронній картотеці за відомим користувачу критеріями. Також для більш ефективної діяльності використовують системи обробки економічної інформації (СОЕІ) та системи електронного документообігу, які використовуються в комп'ютерних мережах і орієнтовані

на забезпечення підготовки, оформлення, реєстрації, передачі, прийому електронних документів [2, ст. 40].

Використання комп'ютеризованих, інформатизованих технологій на підприємстві дає можливість досягнути поставленої мети господарської діяльності та максимально ефективно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність. Використання сучасних інформаційних систем дає змогу управлінському персоналу підприємства практично миттєво підключатися до будь-яких електронних масивів даних, отримувати інформацію та використовувати її для прийняття ефективних управлінських рішень.

Основною проблемою вибору ІС для кожного підприємства постає у тому, що ІС не відповідає основним цілям та діяльності організації, тобто абсолютно не пристосована для використання у тій чи іншій формі організації. Кожна організація, яка розпочала свою діяльність має створити ІС відповідно до діяльності свого підприємства. Основні завданнями які вона має в процесі використання є забезпечення створення ІС, що відповідають пропонованим до них вимогам по автоматизації ділових процесів, цілям і задачам організації; підтримування зручної дисципліни супроводження, модифікації й нарощування системи, щоб ІС могла відповідати вимогам роботи організації, що швидко змінюються.

Отже, ми можемо зробити висновок, що інформаційні системи і технології дають можливість оптимізувати і раціоналізувати управлінські функції за рахунок застосування сучасних засобів отримання, опрацювання та передавання інформації. Комп'ютерне і програмне забезпечення, являється тільки інструментом, але самостійно створювати та аналізувати потрібну для організації інформацію вони не можуть. Щоб свідомо використовувати сучасні інформаційні технології, потрібно передусім розуміти проблеми, для розв'язання яких вони були створені, знати їх архітектуру та організаційні процеси, що забезпечують їх функціонування. Менеджерам в умовах сьогодення необхідно поєднувати комп'ютерну грамотність з розумінням управлінських, організаційних та економічних процесів.

Список використаних джерел:

1. Гольдштейн Г.Я. Экономический инструментарий принятия управленческих решений / Г.Я. Гольдштейн, А.Н. Гуц. – Таганрог: ГРТУ, 1999. – 143 с.
2. Родионов А.В. Информационное обеспечение предпринимательской деятельности // Вісник Східноукраїнського національного університету. – Луганськ: СНУ, 2011. – № 9(31). – С. 40-43.
3. Інформаційні системи та технології в обліку: Навч. посібник / В.С. Пономаренко, І.В. Журавльова, Н.С. Пасенко, Ю.Д. Малярєвський. – Харків: ХНЕУ, 2010. – 296 с.
4. Bonczek R.H., Holsapple C., Whinston A.B. Foundations of Decision Support Systems. – New York: Academic Press, 1981.
5. Marakas G.M. Decision support systems in the twenty-first century. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 1999.
6. Turban E. Decision support and expert systems: management support systems. – Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1995. – 887 p.

7. Любич Б.Б. Автоматизована система підтримки прийняття рішень в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства / Б.Б. Любич / Актуальні проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю: зб.наук.праць / ДонДУУ. – Донецьк: ДонДУУ, 2011. – Т. XII. – (Економіка; вип. 191) – С. 251-260.

Костючик К.О.

студент;

Богацька Н.М.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки підприємства та міжнародної економіки,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Підвищення ефективності сучасного виробництва та забезпечення конкурентоспроможності продукції ґрунтується в основному на нових рішеннях у сфері техніки та технології, а також на застосуванні нових організаційних форм та економічних методів господарювання, які використовують на різних стадіях циклу «наука-виробництво» та реалізують відповідні ланки управління на рівні підприємств, об'єднань, наукових і проектних організацій. Прийняття та реалізація таких рішень і є змістом інноваційних процесів.

Метою дослідження є аналіз та вивчення основних етапів провадження інновацій у діяльність підприємств, а також розглянути їх ефективність.

Проблемам ефективності впровадження інноваційних процесів у діяльність підприємств присвячено чималу кількість наукових праць, як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників.

В сучасних економічних умовах функціонування, промисловим підприємствам необхідно адаптуватися до постійних змін зовнішнього та внутрішнього середовищ з урахуванням вимог, що трактуються ринками. Першочерговим посідає питання реорганізації системи управління на підприємствах шляхом впровадження управлінських інновацій. Інноваційний процес має складну структуру і зачіпає різні компоненти управлінської діяльності. Управлінські інновації не можуть бути вузькоспеціалізованими, вони мають безліч аспектів, які повинні ретельно аналізуватися і враховуватися органами управління. Ефективність управлінських нововведень залежить від фінансових, інформаційних, організаційних чинників та інших факторів впливу. Результативність управлінських інновацій прямо пропорційна зацікавленості та участі ланки управління підприємством в інноваційному процесі. Позиція керівництва може як збільшити корисний ефект змін, що проводяться, так і звести нанівець зусилля з впровадження нововведень. Керівний персонал повинен бути досить компетентним, щоб розуміти і заохочувати необхідність застосування управлінських інновацій.